

Назва дисципліни	Основи методики викладання української мови як іноземної
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра українського прикладного мовознавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізація 035.01 Українська мова та література, освітньо-професійна програма «Українська мова та література, українська мова як іноземна».
Викладачі дисципліни	доц. Мацюк З.О.
Контактна інформація викладачів	sora.km@gmail.com https://philology.lnu.edu.ua/employee/matsyuk-zoryana
Консультації з питань навчання з дисципліни відбуваються	Онлайн-консультації. Для погодження часу слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Основи методики викладання української мови як іноземної» є обов'язковою зі спеціальності 035. Філологія, спеціалізації 035.01 Українська мова та література, українська мова як іноземна для освітньо-професійної програми «Українська мова та література, українська мова як іноземна», яка викладається в третьому семестрі в обсязі 3 кредити.
Коротка анотація дисципліни	Навчальна дисципліна складається з трьох змістових модулів: <i>1. Теоретичні основи методики викладання української мови як іноземної. 2. Основні терміни і поняття методики викладання української мови як іноземної. 3. Системна організація процесу навчання української мови як іноземної.</i>
Мета дисципліни	Мета дисципліни – розкрити зміст основних понять методики викладання української мови як іноземної з метою підготувати студентів до сприйняття спеціальних курсів з методики викладання фонетики, лексики, граматики української мови як іноземної, різних видів мовленнєвої діяльності, лінгвокраїнознавства.
Література для вивчення дисципліни	Посібники з методики викладання мови як іноземної, української мови як іноземної 1. Вишневський О. І. Методика навчання іноземних мов : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Знання, 2011 206 с. 2. Грицковян Ярослав. Методика навчання української мови та літератури : посібник для вчителів. <i>Metodyka nauczania języka ukraińskiego i literatury.</i> Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1998. 231 s. 3. Кочан І. М., Мацюк З. О., Туркевич О. В. Основи методики

викладання української мови як іноземної : навч. посіб. Львів, 2022. 152 с.

4. Мацюк З.О. Методика викладання граматики української мови як іноземної. Морфологія: навч.-метод. посіб. Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2024. 296 с.
5. Методика викладання іноземних мов у вищій школі : посібник / за ред. проф. Ю. О.Жлуктенка. Київ : Вища школа, 1971. 224 с.
6. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник / кол. авторів під кер. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2002. 328 с.
7. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
8. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : підручник / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С В. Тезікова та ін. Київ : Академія, 2010. 327 с.
9. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: теоретичні засади : навч. посіб. у схемах і табл. для студентів ф-ту інозем. філології освітньо-кваліфікац. рівня «бакалавр» / уклад. К. М. Ружин. Запоріжжя : Вид-во ЗНУ, 2012. 115 с.
10. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підруч. для студ. вузів / С. Ю. Ніколаєва, О. Б. Бігич, Н. О. Бражник, С. В. Гапонова, Г. А. Гринюк, Т. І. Олійник, К. І. Онищенко, О. П. Петрашук, Л. А. Сажко; ред. К. І. Онищенко. Київ : Ленвіт, 1999. 319 с.
11. Соколова С. В. Методика формування граматичної компетенції з української мови як іноземної: навч.-метод. посіб. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 122 с.
12. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти : навч. посіб. Київ : ІНКОС, 2006. 248 с.
13. Seretny A., Lipińska E. ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego. Kraków, 2005. 332 s.

Основна

1. Бронська А. А. Формування методичної компетенції викладача української мови як іноземної (викладання граматики). *Іноземні мови*. 1997. № 4. С. 31–33.
2. Бронська А. А. Теоретичні основи базової методичної підготовки викладачів української та російської мов як іноземних : монографія. Київ : Толока, 2002. 208 с.
3. Інформаційно-довідкові матеріали щодо роботи з іноземними громадянами в галузі освіти України / М-во освіти і науки України; відпов. за вип. В.О. Лисіков. Київ: ВЦ КНТЕУ, 2001. 177 с.
4. Казачінер О. С. Авторські методики викладання іноземної мови. Харків : Вид. група «Основа», 2014. 93 с.
5. Коротун О. О. Формування комунікативної компетентності майбутніх студентів-іноземців у допрофесійній підготовці: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2012. 180 с.
6. Кудіна Т. М. Формування лексичної компетентності української

- мови в іноземних слухачів підготовчих відділень: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2013. 240 с.
7. Лінгводидактика слов'янських мов як феномен культури / Ред. кол. Н. Ф. Зайченко та ін. Київ, 1990.
  8. Лінгводидактична організація навчального процесу з іноземних мов у вузі. Львів, 1996.
  9. Мазурик Д. Способи визначення рівня володіння українською мовою як іноземною. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2006. Вип. 38. Ч. II. С. 111–115.
  10. Мова як іноземна: проблеми сертифікації за європейськими стандартами: Матеріали Міжнар. наук. конф. (Львів, 23–24 квітня 2009 р.) / За ред. О. Антонів, А. Кравчук, Й. Тамбор. Львів, 2010.
  11. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навч. посіб. Київ : Ленвіт, 2008. 236 с.
  12. Ніколаєва С. Ю. Практикум з методики тестування іноземної лексичної компетенції. Київ, 1996.
  13. Паламар Л. М. Особливості вивчення української мови як іноземної. Проблеми вищої школи. Київ, 1972. Вип. 12. С. 97–100.
  14. Присяжнюк Н. К. Проблеми викладання української мови іноземцям. Українська мова і сучасність. Київ, 1991. С. 124–130.
  15. Строганова Г. Концептуальні підходи до засвоєння української мови іноземними студентами. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2008. Вип. 3. С. 173–179.
  16. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах : колективна монографія / С. Ю. Ніколаєва та ін.; за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2015. 444 с.
  17. Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006–2025. Вип. 1–19.
  18. Туркевич О. Становлення терміносистеми методики викладання української мови як іноземної : монографія. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 220 с.
  19. Туркевич О. Українська мова як успадкована: досягнення і потреби. *Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht. IX Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik*. München, 2019. S. 192–204.
  20. Українська мова як іноземна: Проблеми методики викладання: зб. матер. Міжнар. наук. конф. (Ялта, вересень 1993) Упоряд. І. Осташ, М. Гримич. Львів: Каменяр, 1994. 143 с.
  21. Ушакова Н. І., Дубичинський В. В., Тростинська О. М. Концепція мовної підготовки іноземців у ВНЗ України. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти. Міжпредметні зв'язки*: зб. наук. праць. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2011. Вип. 19. С. 136–146.
  22. Черемних О. В. До питання вивчення української мови як іноземної. *Українська мова: Теорія і практика*: Матер. міжвуз. наук.-практ. конф. Донецьк, 1997. С. 56–58.
  23. Чопик Д. Б. Навчання мови: Нарис. Мюнхен, 1976.
  24. Чопик Д. Б. Навчання мови. Фонетика. Мововивчання та мовосприймання. Мюнхен – Солт Лейк Сіті, 1987.

25. Швець Г. Теорія і практика навчання української мови іноземних студентів гуманітарних спеціальностей : монографія. Київ : Фенікс, 2019. 529 с.
26. Шкандрій Б. Нарис методики викладання української мови. Лондон, 1970.
27. Hryckowian J. Jak uczyć języka ukraińskiego. Poradnik metodyczny do nauczania języka ukraińskiego w szkołach polskich. Warszawa, 1968.
28. Seretny Anna, Lipińska Ewa. ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego. – Kraków, 2005. S. 111–133.

Додаткова

1. Антонів О. «Сонце в долонях», або перший досвід сертифікації знань з української мови як іноземної в суботній школі міста Франкфурта-на-Майні. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2021. Вип. 15. С. 40–47.
2. Антонів О., Мацюк З. Підручники та посібники з української мови як іноземної. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 18 с.
3. Бей Л. Б., Тростинська О. М. Проблеми викладання української мови різним категоріям іноземних студентів. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі: Міжпредметні зв'язки* : зб. наук. праць. Харків : Константа, 2008. Вип. 12. С. 42–49.
4. Білаш О. Розробка навчальних ресурсів українською мовою для учнів 4–6 класів: труднощі та успіхи. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2007. Вип. 2. С. 239–257.
5. Довгий І. Вивчення української мови як іноземної з використанням інтернет-технологій. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : матеріали Міжнар. наук.-метод. семінару. Львів, 2006. Вип. 1. С. 49–52.
6. Збир І. Підручник «Українська мова як іноземна (практичний курс)» для корейських студентів: принципи укладання, завдання, типи вправ. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2016. Вип. 12. С. 75–83.
7. Збир І. Український викладач і корейський студент – шлях до взаємопорозуміння та взаємодії: (методичні рекомендації). *Збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції «Українська мова у світі»*. Львів : Національний університет «Львівська політехніка», 2018. С. 104–120.
8. Зозуля І., Присяжна О., Солодар Л. Основні сучасні методи викладання української мови як іноземної (досвід викладачів кафедри мовознавства Вінницького національного технічного університету). *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2014. Вип. 9. С. 22–27.
9. Кочан І. Методи викладання мови як іноземної: екскурс в історію. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2016. Вип. 12. С. 52–61.
10. Кочан І. Методика професора Г. Лозанова у вивченні мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2015. Вип. 11. С. 3–9.

11. Кочан І. Становлення та розвиток методики викладання української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2012. Вип. 7. С. 17–24.
12. Кочан І., Мацюк З. Лінгвометодичні основи укладання підручників з української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2013. Вип. 8. С. 315–323.
13. Мазурик Д. Способи визначення рівня володіння українською мовою як іноземною. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів, 2006. Ч. II. С. 111–115.
14. Мартинишин Н. Особливості організації заняття з української мови як іноземної для дітей. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2016. Вип. 12. С. 116–120.
15. Мацюк З. Україна на шляху до сертифікації української мови як іноземної. *Мова як іноземна: проблеми сертифікації за європейськими стандартами* : матеріали Міжнар. наук. конф. м. Львів, 23–24 квіт. 2009 р. / за ред. О. Антонів, А. Кравчук, Й. Тамбор. Львів : Українська академія друкарства, 2010. С. 9–12.
16. Мацюк З., Сокіл Б. Концепція підготовки фахівців для викладання української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : матеріали Міжнар. наук.-метод. семінару. Львів, 2006. Вип. 1. С. 6–12.
17. Морська Л. І. Методична система підготовки майбутнього вчителя іноземних мов до використання інформаційних технологій у навчанні учнів : монографія. Тернопіль : ТНТУ імені Володимира Гнатюка, 2007. 243 с.
18. Ніколаєва С. Ю., Шерстюк О. М. Сучасні підходи до викладання іноземних мов. *Іноземні мови*. 2001. №1. С. 50–57.
19. Онкович Г. В. Українознавство й лінгводидактика : навч. посіб. Київ : Логос, 1997. 105 с.
20. Паламар Л. Принципи укладання підручника з української мови для іноземних студентів. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2008. Вип. 3. С. 40–47.
21. Палінська О. Корекція помилок студентів у курсі української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2011. Вип. 6. С. 204–210.
22. Палінська О. Урок української: принципи оптимізації роботи на занятті з української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2009. Вип. 4. С. 51–58.
23. Палка О. Види вправ для формування комунікативної компетенції студентів-іноземців у процесі вивчення української мови. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : матеріали Міжнар. наук.-метод. семінару. Львів, 2006. Вип. 1. С. 34–38.
24. Селіверстова Л. Лінгвістична та психологічна основа навчання української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2007. Вип. 2. С. 8–13.
25. Сокіл Б. Методи вивчення української мови як іноземної та їх

- характеристика. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2007. Вип. 2. С. 14–18.
26. Українська освіта й українознавчі студії за кордоном. Довідник / Уклад. А. Кендзера, Л. Лазаренко. Київ, 2001. 69 с.
  27. Цуркан М. В. Теоретичні основи методичної системи навчання української мови як іноземної студентів медичних закладів вищої освіти : монографія. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, 2020. 411 с.
  28. Чумак В. В., Чумак О. Г. Українська мова як іноземна в системі кредитно-модульного навчання: магістерський рівень : навч. посіб. Умань : ПП Жовтий, 2009. 149 с.
  29. Юган Н. Навчальні подкасти у процесі викладання української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2021. Вип. 15. С. 188–196.
  30. Bilash O. Heritage language teaching. URL: <https://sites.educ.ualberta.ca/staff/olenka.bilash/Best%20of%20Bilash/heritage.html>
  31. Cameron Lynne. Teaching languages to young learners. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2001. 272 p.
  32. Hryckowian J. Jak uczyć języka ukraińskiego. Poradnik metodyczny do nauczania języka ukraińskiego w szkołach polskich. Warszawa, 1968.
  33. Janowska I. Podejście zadaniowe do nauczania i uczenia się języków obcych. Na przykładzie języka polskiego jako obcego. Kraków : Universitas, 2011. 440 s.
  34. Valdés G. The teaching of heritage languages: an introduction for Slavic teaching professionals. *The learning and teaching of Slavic languages and cultures*. Bloomington, 2000. S. 375–403.
  35. Z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego : praca zbiorowa / pod red. Ewy Lipińskiej, Anny Seretny. Kraków : Wydawnictwo Universitas, 2006. 341 s.
  36. Collated Representative Samples of Descriptors of Language Competences Developed for Young Learners. Volume 1: Ages 7–10. 2018. URL: <https://rm.coe.int/16808b1688>
  37. Collated Representative Samples of Descriptors of Language Competences Developed for Young Learners. Aged 11–15 years. URL: <https://rm.coe.int/1680697fc9>

Словники

1. Захлюпана Н.М., Кочан І.М. Словник-довідник з методики викладання української мови. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. 250 с.
2. Aleksander Szulc Słownik dydaktyki jezykow obcych.. Warszawa, 1997. 322 с.

Навчальні плани, програми, стандарти

1. Єдина типова навчальна програма з української мови для студентів-іноземців основних факультетів нефілологічного профілю вищих навчальних закладів України III–IV рівнів акредитації; затверджено МОН України. Ч. 3 / за ред. О. М. Тростинської, Н. І. Ушакової. Київ: НТУУ «КПІ», 2009. 50 с.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення,

	<p>викладання, оцінювання / наук. ред. С. Ю. Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Загальноосвітній стандарт з української мови як іноземної (рівні: А1, А2; В 1, В 2; С1) / Уклад: Ніколаєва Н. С., Бондарева Н. О., Дем'янюк А. А., Шевченко М. В., Овдіюк В. В., Якубовська М. Ю. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/1410876247/. 4. Навчальні мінімуми з української та російської мов для іноземців / укл. Н. Ф. Зайченко, С. А. Воробйова. Київ : ІСДО, 1995. 198 с. 5. Навчальні плани та програми (довузівська підготовка іноземних громадян) / [укл. : Л. Г. Новицька, О. Ф. Гудзенко, М. І. Дудка та ін]. Київ: ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2003. Ч. 1. (Українська мова, Основи економіки, Біологія. Основи економічної та соціальної географії світу). 56 с. 6. Навчальні програми та методичні рекомендації до дисциплін спеціалізації «Українська мова як іноземна» / Київ нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філології, каф. укр. та рос. мов як іноземних; авт. В.І. Невоїт, Г.Д. Швець, М. В. Шевченко та ін. Київ: Четверта хвиля, 2015. 208 с. 7. Програми з української мови як іноземної (рівні А1-С1) / Н. С. Ніколаєва та ін.; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології, Кафедра укр. та рос. мов як іноземних. Київ : Четверта хвиля, 2015. 207 с. 8. Робоча навчальна програма дисципліни «Українська мова як іноземна» / [укл. Я. С. Гладир]. Кривий Ріг: ДВНЗ «КНУ», 2012. 20 с. 9. Стандарт державної мови. Українська мова як іноземна. Рівні загального володіння А1 – С2. Видання офіційне / Олександра Антонів, Олена Синчак, Галина Бойко. Київ : Національна комісія зі стандартів державної мови, 2024. 139 с. 10. Стандартизовані вимоги. Рівні володіння українською мовою як іноземною А1–С2. Зразки сертифікаційних завдань / укл. Галина Бойко, Данута Мазурик, Олександра Антонів, Олена Синчак. Київ : Інкос, 2020. 186 с. 11. Levchuk P. Program nauczania języka ukraińskiego jako drugiego języka obcego w szkole podstawowej. Kraków: Wydawnictwo Księgarnia Akademicka, 2025. 75 s.; 12. Levchuk P. Program nauczania języka ukraińskiego jako drugiego języka obcego w liceum ogólnokształcącym. Kraków: Wydawnictwo Księgarnia Akademicka, 2025. 79 s.
Обсяг дисципліни	Дисципліна складається з 90 год. З них 32 години лекцій, 32 години практичних занять та 26 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <ol style="list-style-type: none"> а) знати: <ol style="list-style-type: none"> 1) мету і завдання методики викладання української мови як іноземної та її зв'язок з іншими науками; 2) особливості методичної організації роботи щодо вивчення української мови в чужомовній аудиторії; 3) основні поняття методики викладання української мови як іноземної (теорія навчання, зміст і процес навчання, принципи,

	<p>методи, підходи, способи, прийоми навчання).</p> <p>б) уміти:</p> <p>1) вибирати форми і методи навчання української мови як іноземної залежно від умов навчання та зацікавленості іноземного слухача;</p> <p>2) використовувати різноманітні методи та прийоми, навчання української мови як іноземної.</p>
Ключові слова	<p>Методика викладання мови як іноземної, теорія навчання; зміст і процес навчання, мета і зміст навчання УМІ, рівні знань (A1–A2, B1–B2, C1–C2), стандартизовані вимоги до рівнів знань, сертифікація знань УМІ, принципи та методи, прийоми, способи навчання УМІ.</p>
Формат курсу	<p>Очний.</p>
Теми	<p>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи методики викладання української мови як іноземної.</p> <p>Тема 1. Українська мова як об'єкт вивчення для іноземців в Україні та за кордоном.</p> <p>Тема 2. Методика викладання української мови як іноземної як навчальна дисципліна, її предмет і завдання. Зв'язок методики викладання української мови як іноземної з іншими науками.</p> <p>Проблеми методики викладання української мови як іноземної.</p> <p>Змістовий модуль 2. Основні терміни і поняття методики викладання української мови як іноземної.</p> <p>Тема 1. Процес навчання УМІ та його складники: а) навчальний предмет (зміст навчання); б) діяльність вчителя (процес навчання); в) діяльність учня (процес вивчення).</p> <p>Тема 2. Комунікативний і мовний зміст процесу навчання УМІ. Особливості організації навчального процесу УМІ.</p> <p>Тема 3. Мета процесу навчання УМІ: а) практична (комунікативна); б) освітня; в) виховна; г) розвивальна.</p> <p>Тема 4. Етапи процесу навчання та рівні знань УМІ: A1 – початковий; A2 – базовий; B1 – рубіжний; B2 – середній; C1 – високий; C2 – досконале (вільне) володіння.</p> <p>Змістовий модуль 3. Системна організація процесу навчання української мови як іноземної.</p> <p>Тема 1. Принципи навчання УМІ.</p> <p>Загальнодидактичні принципи та їхнє місце в системі навчання УМІ: науковості; системності та систематичності навчання; свідомості; зв'язку теорії з практикою; наступності; наочності; доступності; посильності; індивідуалізації; творчої активності учнів; розвитку пізнавальних потреб та самостійності, міцності знань, умінь та навичок.</p> <p>Частководидактичні принципи навчання української мови як іноземної:</p> <ul style="list-style-type: none"> • комунікативної спрямованості навчання; • функціонального підходу до відбору та організації мовного матеріалу; • тематико-ситуативного подання навчального матеріалу; • вивчення лексики і морфології на синтаксичній основі; • концентричного розташування навчального матеріалу та поетапності навчання; • роздільного та взаємозв'язаного навчання видів мовленнєвої діяльності;

	<ul style="list-style-type: none"> • опори на мовний досвід (рідна мова чи мова-посередник); • усної основи навчання; • інтенсифікації навчального процесу. <p>Тема 2. Основні <i>підходи</i> в навчанні УМІ: інтуїтивний, свідомий, комунікативно-діяльнісний.</p> <p>Тема 3. Сучасні <i>методи</i> навчання УМІ.</p> <p>Поняття «метод навчання», їх класифікація. Загальнодидактичні методи навчання та їх місце в системі навчання ІМ (УМІ).</p> <p>Прямі методи навчання УМІ: натуральний; аудіовізуальний; аудіолінгвальний; наочно-ситуативний.</p> <p>Свідомі методи навчання УМІ: граматико-перекладний; свідомо-практичний; свідомо-зіставний.</p> <p>Комбіновані методи навчання УМІ: комунікативний; інтегральний; комунікативно-денотативний; активний.</p> <p>Інтенсивні методи навчання УМІ: сугестивний; мовчазний; емоційно-смысловий; активізації резервних можливостей особи; сугестокібернетичний інтегральний прискореного навчання дорослих; ритмопедія, реласопедія, гіпнопедія.</p> <p>Програмоване навчання УМІ.</p> <p>Тема 4. <i>Способи</i> навчання УМІ: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький.</p> <p>Тема 5. <i>Прийоми</i> навчання УМІ: показ, пояснення, аналогія, узагальнення, імітація, спостереження, моделювання, аналіз, зіставлення, порівняння, трансформація, конструювання, комбінування, підставлення, ознайомлення, осмислення, експеримент, контроль, самоконтроль.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру.
Пререквізити	Для вивчення дисципліни студенти потребують базових знань з фонетики, словотвору, української лексикології, лексикографії, граматики української мови, а також педагогіки, психології.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання дисципліни	Метод спостереження, аналізу, пошуковий метод, дискусія, презентація.
Необхідне обладнання	Проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються так: <ul style="list-style-type: none"> • підсумкова залікова робота (50 б.); • поточне тестування (30 б.); • самостійна робота (20 б.). Підсумкова максимальна кількість балів 100 б.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА навчальної дисципліни «Основи методики викладання української мови як іноземної»

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год.	Термін виконання
4 год.	Українська мова як об'єкт вивчення для іноземців в Україні та за кордоном.	лекція / практ.	Сіваченко О., Недашківська А. Що мотивує студентів вивчати українську мову як іноземну в Північній Америці. <i>Теорія і практика викладання української мови як іноземної</i> : зб. наук. праць. Львів, 2016. Вип. 12. С. 3–11; Сковронська І. Деякі аспекти навчання української мови як іноземної в українській діаспорі Канади і США. <i>Теорія і практика викладання української мови як іноземної</i> : зб. наук. праць. Львів, 2009. Вип. 4. С. 11–17; Туркевич О. Українська мова як успадкована: досягнення і потреби. <i>Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht. IX Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik. München, 2019. S. 192–204.</i> Українська освіта й українознавчі студії за кордоном. Довідник / Уклад. А. Кендзера, Л. Лазаренко. Київ, 2001. 69 с.	Написати реферат на тему: Українознавчі студії у вищих навчальних закладах (Польщі, Чехії, Хорватії, США, Канади, Німеччини, Італії, Китаю, Туреччини, Франції). Навчання іноземних студентів у вищих навчальних закладах України (Львів, Харків, Київ, Одеса, Черкаси, Івано-Франківськ). Українознавчі студії для іноземців у Літніх і зимових школах.	
4 год.	Методика викладання української мови як іноземної (УМІ) як навчальна дисципліна, її предмет і завдання. Зв'язок методики викладання	лекція / практ.	Кочан І. М., Мацюк З. О., Туркевич О. В. Основи методики викладання української мови як іноземної : навч.	Опрацювати наукову літературу, охарактеризувати	

	<p>(УМІ) з іншими науками. Проблеми методики викладання української мови як іноземної.</p>	<p>посіб. Львів, 2022. 152 с.;</p> <p>Кочан І. М. Становлення і розвиток методики викладання української мови як іноземної. <i>Теорія і практика викладання української мови як іноземної</i> : зб. наук. праць. Вип. 7. Львів, 2012. С. 17–24;</p> <p>Кузь Г. Спецкурс „Методика викладання української мови як іноземної” у системі комплексної навчально-методичної підготовки викладача української мови. <i>Теорія і практика викладання української мови як іноземної</i>: зб. наук. праць. Вип. 6. Львів, 2011. С. 57–63;</p> <p>Бронська А.А. Модульна організація базового курсу методики викладання української та російської мов як іноземних. <i>Новітні технології навчання: Науково-методичний збірник</i> / Гол. ред. Б. І. Холод. Київ, 2000. Вип. 28. С. 107;</p> <p>Бронська А. А. Теоретичні основи базової методичної підготовки викладачів української та російської мов як іноземних: монографія. Київ : Толока, 2002. 208 с.;</p> <p>Присяжнюк Н. К. Проблеми викладання української мови іноземцям. <i>Українська мова і сучасність</i>. Київ, 1991. С. 124–130;</p> <p>Сокіл Б., Мацюк З. Концепція підготовки фахівців для викладання української мови в іншомовній</p>	<p>концепцію підготовки викладачів УМІ.</p>	
--	--	---	---	--

		<p>аудиторії. <i>Теорія і практика викладання української мови як іноземної</i>: зб. наук. праць. Вип. 1. Львів, 2006. С. 6–12;</p> <p>Туркевич О. Розвиток методики викладання української мови як іноземної (сучасний етап). <i>Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах</i>. Київ, 2011. № 11–12. С. 40–46;</p> <p>Туркевич О. Становлення терміносистеми методики викладання української мови як іноземної: монографія. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 220 с.;</p> <p>Українська мова як іноземна: Проблеми методики викладання: зб. матер. Міжнар. наук. конф. (Ялта, вересень 1993) Упоряд. І. Осташ, М. Гримич. Львів: Каменяр, 1994. 143 с.</p> <p>Котовська А. Основні тенденції сучасної методики викладання іноземних мов. <i>EhGLISH. 2011</i>. № 17. С. 4–7;</p> <p>Швець Г. Теорія і практика навчання української мови іноземних студентів гуманітарних спеціальностей: монографія. Київ: Фенікс, 2019. 529 с.;</p> <p>Пальчикова О. О. Проблеми навчання української мови в іншомовній аудиторії. <i>Science and education a new dimension. Pedagogy and Psychology</i>. Budapest, 2013. Vol. 9. P. 109–112.</p> <p>Туркевич О. Українська мова як</p>	
--	--	--	--

			<p>успадкована: досягнення і потреби. <i>Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht. IX Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik. München, 2019. S. 192–204;</i> Білаш О. Розробка навчальних ресурсів українською мовою для учнів 4–6 класів: труднощі та успіхи. <i>Теорія і практика викладання української мови як іноземної</i> : зб. наук. праць. Львів, 2007. Вип. 2. С. 239–257; Bilash O. Heritage language teaching. URL: https://sites.educ.ualberta.ca/staff/olenka.bilash/Best%20of%20Bilash/heritage.html</p>		
4 год.	<p><i>Процес</i> навчання УМІ та його складники: а) навчальний предмет (зміст навчання); б) діяльність вчителя (процес навчання); в) діяльність учня (процес вивчення).</p>	лекція / практ.	<p>Кочан І. М., Мацюк З. О., Туркевич О. В. Основи методики викладання української мови як іноземної: навч. посіб. Львів, 2022. 152 с.; Палінська О. Особистість викладача й ефективність занять з української мови як іноземної. <i>Теорія і практика викладання української мови як іноземної</i>: зб. наук. праць. Вип. 7. Львів, 2012. С. 42–48.</p>		
8 год.	<p><i>Зміст</i> процесу навчання УМІ: а) мовний матеріал (фонетичний, лексичний, граматичний); б) мовленнєвий матеріал (мовленнєві зразки – типові фрази, теми і ситуації спілкування,</p>	лекція / практ.	<p>Кочан І. М., Мацюк З. О., Туркевич О. В. Основи методики викладання української мови як іноземної: навч. посіб. Львів, 2022. 152 с.; Навчальні мінімуми з української та</p>	Опрацювати зміст мовного матеріалу за джерелом: Стандартизовані вимоги. Рівні володіння	

	<p>тексти); в) знання, уміння, навички. Особливості організації навчального процесу УМІ.</p>		<p>російської мов для іноземців / укл. Н. Ф. Зайченко, С. А. Воробйова. Київ : ІСДО, 1995. 198 с. Мацюк З. О. Лінгводидактичні основи викладання граматики української мови як іноземної. <i>Теорія і практика викладання української мови як іноземної</i>: зб. наук. праць. Вип. 2. Львів, 2007. С. 31–39; Кудіна Т. М. Формування лексичної компетентності української мови в іноземних слухачів підготовчих відділень : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.02. Київ, 2013. 240 с.</p>	<p>українською мовою як іноземною А1–С2. Зразки сертифікаційних завдань / укл. Галина Бойко, Данута Мазурик, Олександра Антонів, Олена Синчак. Київ : Інкос, 2020. 186 с. Стандарт державної мови. Українська мова як іноземна. Рівні загального володіння А1 – С2. Видання офіційне / Олександра Антонів, Олена Синчак, Галина Бойко. Київ : Національна комісія зі стандартів державної мови, 2024. 139 с.</p>	
4 год.	<p><i>Мета</i> процесу навчання УМІ: а) практична (комунікативна); б) освітня; в) виховна; г) розвивальна.</p>	<p>лекція / практ.</p>	<p>Кочан І. М., Мацюк З. О., Туркевич О. В. Основи методики викладання української мови як іноземної : навч. посіб. Львів, 2022. 152 с.; Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Київ, 2003. Стандартизовані вимоги. Рівні володіння українською мовою як іноземною А1–С2. Зразки сертифікаційних завдань / укл. Галина Бойко, Данута Мазурик, Олександра</p>	<p>Опрацювати мету і завдання вивчення УМІ відповідно до рівнів знань А1-С2.</p>	

			<p>Антонів, Олена Синчак. Київ : Інкос, 2020. 186 с.</p> <p>Стандарт державної мови. Українська мова як іноземна. Рівні загального володіння А1 – С2. Видання офіційне / Олександра Антонів, Олена Синчак, Галина Бойко. Київ : Національна комісія зі стандартів державної мови, 2024. 139 с.</p> <p>Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. – 2-е вид., випр. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ, 2002.</p>		
10 год.	<p><i>Етапи</i> процесу навчання УМІ:</p> <p>а) початковий; б) середній; в) просунутий; г) завершальний.</p> <p>Рівні знань УМІ: А1 – початковий; А2 – базовий; В1 – рубіжний; В2 – середній; С1 – високий; С2 – досконале (вільне) володіння</p>	лекція / практ.	<p>Кочан І. М., Мацюк З. О., Туркевич О. В. Основи методики викладання української мови як іноземної : навч. посіб. Львів, 2022. 152 с.; Стандартизовані вимоги. Рівні володіння українською мовою як іноземною А1–С2. Зразки сертифікаційних завдань / укл. Галина Бойко, Данута Мазурик, Олександра Антонів, Олена Синчак. Київ : Інкос, 2020. 186 с.;</p> <p>Стандарт державної мови. Українська мова як іноземна. Рівні загального володіння А1 – С2. Видання офіційне / Олександра Антонів, Олена Синчак, Галина Бойко. Київ : Національна комісія зі стандартів державної мови,</p>	<p>Опрацювати літературу, дослідити проблеми сертифікації УМІ за джерелами:</p> <p>Мова як іноземна: проблеми сертифікації за європейськими стандартами: Матеріали Міжнародної наукової конф. (Львів, 23–24 квітня 2009 року) / За ред. О. Антонів, А. Кравчук, Й. Тамбор. – Львів, 2010. – С. 9–12.</p> <p>Мацюк З.О. Україна на шляху до сертифікації української мови як іноземної. <i>Мова як</i></p>	

			<p>2024. 139 с.</p> <p>Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. С. Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003. 261 с.;</p> <p>Матеріали Міжнародної наукової конф. (Львів, 23–24 квітня 2009 року) / За ред. О. Антонів, А. Кравчук, Й. Тамбор. Львів, 2010. С. 9–12;</p> <p>Мацюк З. О. Україна на шляху до сертифікації української мови як іноземної. <i>Мова як іноземна: проблеми сертифікації за європейськими стандартами</i>: Матеріали Міжнар. наук. конф. (Львів, 23–24 квітня 2009 року) / За ред. О. Антонів, А. Кравчук, Й. Тамбор. Львів, 2010. С. 9–12;</p> <p>Мазурик Д. Способи визначення рівня володіння українською мовою як іноземною. <i>Вісник Львівського університету. Серія філологічна</i>. Львів, 2006. Ч. II. С. 111–115.</p>	<p><i>іноземна: проблеми сертифікації за європейськими стандартами</i>: Матеріали Міжнар. наук. конф. (Львів, 23–24 квітня 2009 року) / За ред. О. Антонів, А. Кравчук, Й. Тамбор. Львів, 2010. С. 9–12.</p>	
6 год.	<p><i>Принципи</i> навчання УМІ. Поняття «принципи навчання», їх класифікація.</p> <p><i>Загальнодидактичні</i> принципи та їхнє місце в системі навчання УМІ: науковості; системності та систематичності навчання; свідомості; зв'язку теорії з практикою; наступності; наочності; доступності; посильності; індивідуалізації; творчої активності учнів; розвитку пізнавальних потреб та самостійності, міцності знань, умінь та навичок.</p> <p><i>Частководидактичні</i> принципи навчання української мови як іноземної:</p>	лекція / практ.	<p>Кочан І. М., Мацюк З. О., Туркевич О. В. Основи методики викладання української мови як іноземної : навч. посіб. Львів, 2022. 152 с.;</p> <p>Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ, 2002;</p> <p>Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : підручник / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова, С. І.</p>		

	<ul style="list-style-type: none"> • комунікативної спрямованості навчання; • функціонального підходу до відбору та організації мовного матеріалу; • тематико-ситуативного подання навчального матеріалу; • вивчення лексики і морфології на синтаксичній основі; • концентричного розташування навчального матеріалу та поетапності навчання; • роздільного та взаємозв'язаного навчання видів мовленнєвої діяльності; • опори на мовний досвід (рідна мова чи мова-посередник); • усної основи навчання; • інтенсифікації навчального процесу. 		Потапенко, Г. С. Чекаль, О. А. Палій, Н. М. Жилко, О. І. Близнюк, С. І. Шевченко, М. М. Сидоренко, С. П. Литвиненко, Т. М. Тимченко. Київ : Академія, 2010. С. 65–78.		
4 год.	Основні <i>підходи</i> в навчанні УМІ: інтуїтивний, свідомий, комунікативно-діяльнісний.	лекція / практ.	Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ, 2002; Сучасні підходи до навчання іноземної мови, шляхи інтеграції школи та ВНЗ. Матеріали II міжнародної конференції. Харків, 2011; Єрмоленко Л. П. Комунікативний підхід до навчання англійської мови в середній школі // Іноземні мови. 2002. № 3.		

8 год.	<p>Сучасні <i>методи</i> навчання УМІ. Поняття «метод навчання», їх класифікація. Загальнодидактичні методи навчання та їх місце в системі навчання ІМ (УМІ). Прямі методи навчання УМІ: натуральний; аудіовізуальний; аудіолінгвальний; наочно-ситуативний. Свідомі методи навчання УМІ: граматико-перекладний; свідомо-практичний; свідомо-зіставний.</p>	лекція / практ.	<p>Кочан І. М., Мацюк З. О., Туркевич О. В. Основи методики викладання української мови як іноземної : навч. посіб. Львів, 2022. 152 с.; Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ, 2002; Гапонова В. В. Сучасні методи викладання іноземних мов. <i>Іноземні мови</i>. 1998. № 1. С. 21–31; Казачінер О. С. Авторські методики викладання іноземної мови. Харків : Вид. група «Основа», 2014. 93 с.; Антонів О. Метод проектів як один із способів активізації вивчення української мови в іншомовній аудиторії. <i>Теорія і практика викладання української мови як іноземної</i> : зб. наук. праць. Львів, 2011. Вип. 6. С. 272–276; Кочан І. Методи викладання мови як іноземної: екскурс в історію. <i>Теорія і практика викладання української мови як іноземної</i> : зб. наук. праць. Львів, 2016. Вип. 12. С. 52–61.</p>	<p>Написати реферат про методи навчання. Опрацювати літературу та ознайомитися з інтернет-ресурсами для вивчення української мови як іноземної.</p>	
4 год.	<p><i>Способи</i> навчання УМІ: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький.</p>	лекція / практ.	<p>Кочан І. М., Мацюк З. О., Туркевич О. В. Основи методики викладання української мови як іноземної : навч. посіб. Львів, 2022. 152 с.; Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник / О.Б. Тарнопольський, М.Р.</p>	<p>Навести по два приклади різних способів навчання УМІ.</p>	

			Кабанова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.		
8 год.	<i>Прийоми</i> навчання УМІ: показ, пояснення, аналогія, узагальнення, імітація, спостереження, моделювання, аналіз, зіставлення, порівняння, трансформація, конструювання, комбінування, підставляння, ознайомлення, осмислення, експеримент, контроль, самоконтроль.	Лекція / практ.	Кочан І. М., Мацюк З. О., Туркевич О. В. Основи методики викладання української мови як іноземної : навч. посіб. Львів, 2022. 152 с.; Тарнопольський О.Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти / О. Б. Тарнопольський. Київ: ІНКОС, 2006. 248 с.	Навести приклади різних прийомів навчання.	